

Βρυξέλλες, 28.5.2018
SWD(2018) 250 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

**Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων**

{COM(2018) 337 final} - {SEC(2018) 249 final} - {SWD(2018) 249 final}

Εκτίμηση επιπτώσεων όσον αφορά την πρόταση θέσπισης νομικής πράξης σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων

A. Ανάγκη ανάληψης δράσης

Γιατί; Ποιο είναι το πρόβλημα; Μέχρι 11 γραμμές

Σήμερα το ένα τρίτο των εδαφών της ΕΕ αντιμετωπίζει καταπόνηση των υδάτων όλες τις εποχές του έτους, ενώ η λειψυδρία αποτελεί πρόβλημα για πολλά κράτη μέλη της ΕΕ. Σύμφωνα με τις προβλέψεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή, το πρόβλημα θα αυξηθεί σε ολόκληρη την ΕΕ κατά τις επόμενες δεκαετίες. Η περιορισμένη διαθεσιμότητα έχει αρνητικό αντίκτυπο στους πολίτες της ΕΕ και τους οικονομικούς τομείς (τη γεωργία, τον τουρισμό, τη βιομηχανία, την ενέργεια και τις μεταφορές). Αυτό ενδέχεται να επηρεάσει την ανταγωνιστικότητα και την εσωτερική αγορά. Στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη διαχείριση των υδάτων, η οποία περιλαμβάνει μέτρα για την εξοικονόμηση και την αποδοτική χρήση των υδάτων, τα επεξεργασμένα λύματα από εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων παρέχουν αξιόπιστη εναλλακτική υδροδότηση για διάφορους σκοπούς, όπως η γεωργική άρδευση ή ο εμπλουτισμός του υδροφόρου ορίζοντα. Η επαναχρησιμοποίηση των υδάτων στην ΕΕ σήμερα είναι πολύ μικρότερη σε σχέση με τις σημαντικές δυνατότητες που υπάρχουν, μολονότι έχει μικρότερο περιβαλλοντικό αντίκτυπο από τις μεταφορές υδάτινων πόρων ή την αφαλάτωση, και μπορεί να αποφέρει περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά οφέλη. Επομένως, η πρωτοβουλία αποσκοπεί στην αντιμετώπιση του **συνολικού προβλήματος της πολύ περιορισμένης εφαρμογής της επαναχρησιμοποίησης των υδάτων, ώστε να συμβάλει σημαντικά στη μείωση της λειψυδρίας στην ΕΕ.** Η ανάγκη για δράση της ΕΕ έχει αναγνωρισθεί στο σχέδιο στρατηγικής (2012) και έχει υιοθετηθεί στο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία (2015) και το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής.

Τι αναμένεται να επιτευχθεί με την παρούσα πρωτοβουλία; Μέχρι 8 γραμμές

Ο γενικός στόχος είναι να συμβάλει στην άμβλυνση της λειψυδρίας σε ολόκληρη την ΕΕ, στο πλαίσιο της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, ιδίως μέσω της αύξησης της επαναχρησιμοποίησης των υδάτων, στον τομέα της γεωργικής άρδευσης, όπου είναι σκόπιμο και οικονομικά αποδοτικό, διασφαλίζοντας παράλληλα τη διατήρηση υψηλού επιπέδου στους τομείς της δημόσιας υγείας και της προστασίας του περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα, η θέσπιση ενός ευνοϊκού πλαισίου μέσω μιας κοινής προσέγγισης όσον αφορά την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων στη γεωργική άρδευση σε ολόκληρη την ΕΕ μπορεί να διευκολύνει την αποτελεσματικότερη διαχείριση των περιορισμένων υδάτινων πόρων. Ο καθορισμός κοινών ελάχιστων απαιτήσεων αναμένεται να επιτύχει υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών, των εργαζομένων και άλλων, όπως επίσης του περιβάλλοντος και ειδικότερα των υδάτινων πόρων και των εξαρτώμενων οικοσυστημάτων και εδαφών· πιο έμμεσα, αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο στην αντίληψη του κοινού.

Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ; Μέχρι 7 γραμμές

Τα κράτη μέλη της ΕΕ μοιράζονται το 60 % των λεκανών απορροής ποταμών της ΕΕ, γεγονός που καθιστά αναγκαία την ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ για την αντιμετώπιση της διαχείρισης των υδάτινων πόρων και της ρύπανσης. Για την επαναχρησιμοποίηση του νερού, εάν τα κράτη μέλη δρουν μεμονωμένα, τα τεχνικά εμπόδια και τα συναφή έξοδα είναι υπερβολικά υψηλά, ακόμη και για τους προμηθευτές τεχνολογιών που είναι εταιρείες σε κλίμακα ΕΕ. Η δράση της ΕΕ για τη γεωργική άρδευση είναι επίσης δικαιολογημένη, ώστε οι διαφορετικές εθνικές απαιτήσεις νη μην επηρεάζουν αρνητικά τους ίδιους όρους ανταγωνισμού, προκαλώντας εμπόδια στην εσωτερική αγορά για τα γεωργικά προϊόντα που έχουν αρδευτεί με ανακυκλωμένο νερό. Η ανάγκη για δράση της ΕΕ επιβεβαιώθηκε από τις εκτενείς διαβουλεύσεις με το κοινό και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Όσον αφορά τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, η ρυθμιστική δράση της ΕΕ δεν είναι αναλογική, λόγω της ισχυρής τοπικής διάστασης του θέματος.

B. Λύσεις

Ποιες νομοθετικές και μη νομοθετικές επιλογές πολιτικής έχουν εξεταστεί; Υπάρχει προτιμώμενη επιλογή ή όχι; Γιατί; Μέχρι 14 γραμμές

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος και την επίτευξη των στόχων, εξετάστηκαν οι ακόλουθες επιλογές πολιτικής για τη γεωργική άρδευση: 1) ένα νομικό μέσο που θα εξασφαλίζει την ασφάλεια των γεωργικών προϊόντων με μια προσέγγιση «ενιαίας αντιμετώπισης» της προστασίας της τοπικής δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, καθώς και 2) ένα νομικό μέσο που θα εξασφαλίζει την ασφάλεια των γεωργικών προϊόντων με μια προσέγγιση «κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό», καθώς και την προστασία της τοπικής δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος και 3) ένα έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με την ασφάλεια των γεωργικών προϊόντων και την προστασία της τοπικής δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος. Από την ανάλυση και τη σύγκριση των επιλογών συνάγεται το συμπέρασμα ότι η προτιμώμενη επιλογή για τη γεωργική άρδευση είναι η 2), δεδομένου ότι είναι σε θέση να παρέχει υψηλότερο όγκο επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων με χαμηλότερο κόστος από ό, τι οι άλλες επιλογές, εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό το βέλτιστο αποτέλεσμα για την επίτευξη του συνολικού στόχου.

Όσον αφορά την επιλογή του νομικού μέσου, εξετάστηκαν οι δυνατότητες μιας οδηγίας ή ενός κανονισμού και κρίθηκαν κατάλληλες και οι δύο λύσεις, έχοντας η κάθε μία ορισμένα πλεονεκτήματα αλλά και μειονεκτήματα. Ενώ ο κανονισμός θα εξυπηρετήσει καλύτερα τον χαρακτήρα της πρωτοβουλίας, η οδηγία θα επιτρέψει μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τον καθορισμό πιο αυστηρών εθνικών απαιτήσεων (ενώ ταυτόχρονα θα μεταφέρει τον φόρτο σε όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων εκείνων όπου η επαναχρησιμοποίηση του

νερού είναι άνευ αντικειμένου στην παρούσα στιγμή).
Ποιος υποστηρίζει την κάθε επιλογή; Μέχρι 7 γραμμές
Η γενική έννοια της επαναχρησιμοποίησης των υδάτων υποστηρίζεται ευρέως από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και το κοινό. Όσον αφορά τη γεωργική άρδευση, ιδίως τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν ήδη την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων υποστηρίζουν σθεναρά τη θέσπιση νομοθετικής πράξης της ΕΕ. Άλλα κράτη μέλη εκφράζουν, γενικά, την υποστήριξή τους, εφόσον η επαναχρησιμοποίηση των υδάτων δεν είναι υποχρεωτική. Ο γεωργικός τομέας τάσσεται επίσης υπέρ, υπό την προϋπόθεση ότι θα διασφαλίζεται η ευελιξία όσον αφορά τις τοπικές συνθήκες και την οικονομική απόδοση. Οι ιδιωτικές εταιρείες είναι οι πλέον θετικές μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και διακρίνουν το οικονομικό δυναμικό. Οι ΜΚΟ, σε γενικές γραμμές, τάσσονται υπέρ.

Γ. Επιπτώσεις της προτιμώμενης επιλογής
Ποια είναι τα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής (αν υπάρχουν, ειδάλλως τα κυριότερα); Μέχρι 12 γραμμές
Όσον αφορά τη γεωργική άρδευση, μια νομοθετική πράξη της ΕΕ με προσέγγιση «κατάλληλη για τον σκοπό» και τη διαχείριση του κινδύνου θα απέφερε περισσότερα περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά οφέλη. Στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης της διαχείρισης των υδάτων και της προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος, η παροχή νερού για τους αγρότες θα είναι ασφαλέστερη, ακόμη και σε περιόδους ξηρασίας, όταν ενδεχομένως δεν είναι διαθέσιμες άλλες αρδευτικές πηγές. Συγκεκριμένα, θα συμβάλει στην άμβλυση της καταπόνησης των υδάτων μέσω της αυξημένης αξιοποίησης της επαναχρησιμοποίησης των υδάτων σε οικονομικά προσιτές τιμές, που θα μπορούσε να φθάσει τα 6,6 δισεκατομμύρια m ³ ετησίως, σε σύγκριση με τη γραμμή βάσης του 1,7 δισεκατομμυρίου m ³ . Επιπλέον θα δημιουργήσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τους επενδυτές και θα παρέχει ασφάλεια όσον αφορά τη διανομή των συναφών προϊόντων στην εσωτερική αγορά, συμβάλλοντας επίσης με τον τρόπο αυτό στην αύξηση της δημόσιας εμπιστοσύνης στην επαναχρησιμοποίηση των υδάτων για άρδευση.
Ποιο είναι το κόστος της προτιμώμενης επιλογής (αν υπάρχει, ειδάλλως των κυριότερων επιλογών); Μέχρι 12 γραμμές
Όσον αφορά τη γεωργική άρδευση, ένας κανονισμός της ΕΕ με προσέγγιση «κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό» αναμένεται να απαιτήσει επενδύσεις ύψους 38 EUR /m ³ /ημέρα για την επεξεργασία των διαθέσιμων όγκων υδάτων, ενώ στην προσέγγιση «ενιαίας αντιμετώπισης» οι εν λόγω δαπάνες αυξάνονται, φτάνοντας τα 271 EUR /m ³ /ημέρα. Μια επένδυση ύψους μικρότερου των 700 εκατ. EUR θα επιτρέψει την επεξεργασία πάνω από 6,6 δισεκατομμυρίων m ³ ετησίως, κάτω από το ίδιο όριο κόστους με την «κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό» προσέγγιση, σε σύγκριση με μια επένδυση ύψους περίπου 600 εκατ. EUR μόνο για 800 εκατ. m ³ ετησίως βάσει της προσέγγισης «ενιαίας αντιμετώπισης», και στις δύο περιπτώσεις με συνολικό κόστος κάτω από 0,5 EUR/m ³ νερού από ανάκτηση.
Πώς θα επηρεαστούν οι μεγάλες, οι μικρομεσαίες και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις; Μέχρι 8 γραμμές
Η πρωτοβουλία αναμένεται να έχει αντίκτυπο τόσο στις επιχειρήσεις παροχής τεχνολογίας όσο και στις γεωργικές επιχειρήσεις, που αμφότερες περιλαμβάνουν ΜΜΕ. Θα δημιουργηθούν νέες ευκαιρίες για τις ΜΜΕ που προσανατολίζονται στην επαναχρησιμοποίηση των υδάτων, όπως η δημιουργία θέσεων εργασίας και η ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων σε τεχνολογίες επαναχρησιμοποίησης των υδάτων, καινοτόμα συστήματα παρακολούθησης και αναλυτικές τεχνικές συμμόρφωσης με τις νέες απαιτήσεις. Οι γεωργικές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, που είναι ο μεγαλύτερος καταναλωτής γλυκού νερού στα κράτη μέλη, θα επωφεληθούν από την ασφαλή πρόσβαση σε υδάτινους πόρους. Οι κεφαλαιουχικές επενδύσεις για τη δημιουργία αρδευτικών υποδομών μπορεί να αποτελέσουν σημαντικό κόστος. Οι πολύ μικρές, οι μικρές και οι μεσαίες γεωργικές επιχειρήσεις δεν θα επηρεαστούν δυσανάλογα.
Θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικητικές αρχές; Μέχρι 4 γραμμές
Η πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση θα είναι ελάχιστη. Θα χρησιμοποιηθούν κυρίως οι υφιστάμενες διαδικασίες υποβολής εκθέσεων που ισχύουν δυνάμει της οδηγίας-πλακίου για τα ύδατα και της οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, και θα εισαχθούν μόνο περιορισμένες πρόσθετες απαιτήσεις παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν τις αναγκαίες διαδικασίες αδειοδότησης. Με τις απαιτήσεις παρακολούθησης σχετικά με την ποιότητα του νερού από ανάκτηση θα επιφορτιστούν οι φορείς εκμετάλλευσης.
Θα υπάρξουν άλλες σημαντικές επιπτώσεις; Μέχρι 6 γραμμές
Η πρωτοβουλία θα συμβάλει στη μετάβαση στην κυκλική οικονομία και στην επίτευξη του στόχου βιώσιμης ανάπτυξης αριθ. 6 για τα καθαρά ύδατα και την αποχέτευση. Επιπλέον, θα συμπληρώσει τον υπό εξέλιξη εκσυγχρονισμό και την απλούστευση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής.
Δ. Παρακολούθηση
Πότε θα επανεξεταστεί η πολιτική; Μέχρι 4 γραμμές
Το σχέδιο νομικής πράξης θα περιλαμβάνει μια διαδικασία επιτροπής για την προσαρμογή των παραρτημάτων

(ελάχιστες απαιτήσεις και βασικά καθήκοντα διαχείρισης κινδύνου) στην επιστημονική πρόοδο, ανάλογα με τις ανάγκες. Θα περιλαμβάνει, επίσης, μια γενική ρήτρα επανεξέτασης (μετά από 6 χρόνια).